



www.ketab.ir

مروری بر ترکیب بندی در نگارش

نویسنده: سما صفائی •• ویراستار: افشین لطفی

ناشر: کتاب پرگار •• نوبت چاپ: اول ۱۴۰۱ •• شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

صفحه آرای: کوروش شبگرد •• طراحی جلد: نسیم برجیان •• مدیر تولید: آرش کمالی

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۶۲۴-۰۹-۱

مرکز توزیع: کتاب پرگار

۰۲۱۶۶۹۶۲۴۳۲-۰۹۱۲۵۳۴۷۸۴۵

فروشگاه اینترنتی: www.pargarbook.com

www.ketab.ir

سرشناسه: صفایی، سما، ۱۳۶۲

عنوان و نام پدیدآور: مروری بر ترکیب بندی در عکاسی / سما صفایی

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۶۲۴-۰۹-۱

شماره کتابشناسی ملی: ۶۰۸۲۳۹۲

موضوع: عکاسی - کمپوزیسیون

موضوع: Composition (Photography)

مشخصات نشر: تهران: کتاب پرگار، ۱۳۹۸

مشخصات ظاهری: ۱۳۲ ص

رده بندی دیویی: ۷۰۷/۱۱ •• رده بندی کنگره: TR۱۷۹

وضعیت فهرست نویسی: فیا



فهرست مطالب

مقدمه	۷	نقطه قوی	۷۲
اولین نگاه	۹	نقطه بی تعادل	۷۵
وضوح	۱۰	ترکیب‌بندی دونقطه‌ای (خطی)	۷۶
نور	۱۲	خط (راه - مسیر)	۷۸
تضاد	۱۴	خط افقی در کادر	۸۱
کلمه	۱۶	خط مورب و قطری	۸۲
چشم	۱۷	تلاقی خطوط	۸۵
نقاط طلایی	۲۲	محل قرارگیری خط افق	۸۶
نقاط گریز	۲۴	شکل یا فرم هندسی	
تضاد در رنگ	۲۵	(سطح دیداری، سطح منفی، نقاط زاویه)	۹۰
کادر چیست؟	۲۶	مثلث	۹۳
کادر افقی یا عمودی	۲۸	دایره	۹۴
سطوح تصویر	۳۲	مربع و مستطیل	۹۵
تعادل (خط افقی و شیب)	۳۴	کادر مربع	۹۷
کادر کج و مثلث	۳۸	کادر در کادر	۹۸
فاصله تا سوژه	۴۰	شکل هندسی و خروج از کادر	۱۰۱
یک‌سوم‌ها و حواشی ورود به تصویر	۴۱	تکرار	۱۰۲
ترکیب‌بندی حلزونی	۴۶	خط در فرم	۱۰۴
تأثیر زبان و خط	۴۷	تأثیر لنز در کادر	۱۰۵
متد خطوط تلاقی	۴۸	کیفیت و ارتفاع تابش نور	۱۰۸
قطع سوژه	۵۱	شکست اصول و استثناها	۱۱۶
کادر بندی پرتره (تک‌سوژه)	۵۲	برش تصویر	۱۲۰
زاویه دور بین	۵۴	ارتباط سوژه با زمینه عکس	۱۲۳
جای چشم	۵۸	آشنایی زدایی	۱۲۴
جهت نگاه	۶۲	داستان عکس	۱۲۶
جاذبه در کادر	۶۷	تمام یا بخشی از داستان	۱۲۷
پرتره: گذشته و آینده	۶۸	شش طبقه (مجموعه عکس)	۱۲۸
تعریف نقطه در ترکیب‌بندی	۷۰	واژه‌نامه فارسی به انگلیسی	۱۴۶
		نمایه	۱۴۷

مقدمه

شناخت تأثیر ترکیب‌بندی در بسیاری از تصاویر اعم از عکس‌ها، نقاشی‌ها، آثار سینمایی، و... راه حل مناسبی است برای بیان و ابراز فکر و حس خالق اثر. اصول ترکیب‌بندی از دیرباز در آثار هنرمندان مشهود بوده و با گذر زمان و شناخت بیشتر ما از پیراموغان این موازین گسترده‌تر و متنوع‌تر و دقیق‌تر شده است. شاید بتوان شکل‌گیری این اصول را بیشتر به نوع ساختار چشم انسان نسبت داد و البته اقدامات خلاقه هنرمندان تا به امروز در علوم بصری.

بسیاری از عکاسان با استفاده از هر یک از اصول ترکیب‌بندی حسی مشخصی را ایجاد می‌کنند و برخی دیگر، با حرکت در جهت خلاف آن اصل، در جست‌وجوی ایجاد حسی متناقض با کاربرد آن اصل ترکیب‌بندی هستند. در هر دو مورد شناخت کامل و دقیق ترکیب‌بندی حسی نماینده دارد، زیرا حتی برای تعدی از اصول اگر کاربرد ترکیب‌بندی را ندانیم، چطور می‌خواهیم با نقض آن موفق به ایجاد حسی متضاد نسبت به آن اصل شویم؟

برای عکاسان مستند و خبری و اجتماعی به واسطه محدودیت‌هایی که در زمان عکاسی وجود دارد گاهی ترکیب‌بندی تا حدودی اولویت خود را از دست داده و جای خود را به ثبت لحظات دقیق می‌دهد. در مقابل این نوع عکاسی، در سبک‌های دیگر گاهی اوقات عکاسی تا حد چیدمان محیط برای ایجاد ترکیب‌بندی مناسب پیش می‌رود. با نگاهی کلی به این سطح گسترده از تفاوت انتخاب در عکاسی باز هم می‌توان چیدمان در کادر یا برش مناسب از کادر را که هر دو منوط به آشنایی عکاس با اصول ترکیب‌بندی است جزء بسیار مهم و تعیین‌کننده‌ای از (هنر) عکاسی دانست. سؤال

بسیار مهم این است که آیا رعایت اصول ترکیب‌بندی باعث کاهش بار خلاقه اثر نمی‌گردد؟ باید گفت که آگاهی همیشه گشاینده است، چه برای بهره‌گیری از یک علم و چه برای حرکت در جهت خلاف اصول به شناخت آن اصول نیاز داریم.

هدف از نگارش این کتاب نه تکرار مکررات در حوزه ترکیب‌بندی برای عکاسان و دیگر علاقه‌مندان به علوم بصری بلکه نگاهی دوباره به این علم در کنار جمع‌آوری مطالبی جذاب و کاربردی برای عکاسان حرفه‌ای و قابل درک برای افراد تازه‌کار در علوم بصری است. همان‌طور که اشاره شد، اصول ترکیب‌بندی کمی بعد از پیدایش هنرهای بصری مختلف توسط هنرمندان مؤلف و صاحب فکر شکل گرفته است. در این کتاب صرفاً تلاش کرده‌ایم نگاهی دیگر به این هنر بیندازیم و بیانی جدید برای آن بیابیم. به عبارت دیگر، با نگاهی بومی‌تر، چه در زمینه نگارش و چه در زمینه مثال‌های تصویری، بیانی نوین برای اصول آشنای ترکیب‌بندی ارائه کنیم.

می‌توان گفت امروزه با ورود دنیای مجازی به زندگی روزمره دو جریان متناقض اما موازی در حال قوت‌گرفتن است. اول، پیشرفت سریع علوم و حرفه‌ها و زمینه‌های هنری به واسطه دسترسی آسان به منابع و تفکرات جهانی و دوم، جست‌وجو برای ساده‌ترین راه در جهت درک مطالب حتی تا سطوح پیشرفته. نگاهی قابل قبول به ترکیب‌بندی با روشی قابل فهم و ساده هدف اصلی نگارش این کتاب نیز بوده است. در این مجموعه سعی شده بیان مطالب به کوتاه‌ترین شکل ممکن صورت پذیرد و بخش بزرگی از درک مطلب به چشم و حس مخاطب واگذار شود و با نمایش عکس‌های مربوط به موضوع درک مطالب در ذهن شما کامل گردد. برای انجام این مهم، از عکس‌های عکاسان فعال ایرانی که بعضاً صاحب عناوین جهانی هستند بهره‌جسته‌ایم تا هم درک مطلب به بهترین شکل و با آثاری فاخر صورت پذیرد و هم باب آشنایی مناسبی با آثار این هنرمندان فراهم گردد. امید است این مجموعه مورد توجه و استفاده شما هنرمندان و هنردوستان عزیز قرار گیرد.